

The Effect of Education on Governmental Motivational Policies on Knowledge, Childbearing Attitudes, and Reproductive Motivation among Married Female Students: A Quasi-Experimental Study

Elham Keramati¹,
Yekta Rezazadeh¹,
Fatemeh Ehsani²,
Majid Mirmohammadkhani³,
Mohades Paknazar⁴,
Mina Sadat Mirshoja²

¹Student Research Committee, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

²Neuromuscular Rehabilitation Research Center, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

³Social Health Research Center, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

⁴Assistant Professor, Department of Mathematics, Farhangian University, Semnan, Iran

(Received December 1, 2024; Accepted July 8, 2025)

Abstract

Background and purpose: Due to the decline in population growth in recent years, the government has developed a series of incentive policies aimed at encouraging childbirth and fertility. This study investigates the impact of educating married female students about these governmental incentive policies on their knowledge, attitudes toward childbearing, and fertility motivation.

Materials and methods: This study employed a quasi-experimental design utilizing a pre-test–post-test structure with experimental and control groups. The sample comprised 60 married female university students with a mean age of 24.76 years (SD= 3.75). The statistical population included students from Farhangian University and Semnan University of Medical Sciences. All participants completed online questionnaires one session before and one session after the intervention. The questionnaires included: personal demographic data, Miller’s Fertility Motivation Scale, a survey assessing attitudes toward governmental incentives, and a general knowledge test on the state’s fertility-related policies. The educational sessions were delivered online via Google Meet over the course of one month, comprising eight group sessions held twice weekly. The control group received no educational intervention during this period. To compare the mean scores between the two groups, paired-sample t-tests and independent-sample t-tests were conducted using SPSS version 24.

Results: The results indicated a significant difference in the experimental group before and after the intervention in the variables of positive and negative fertility motivations and attitudes toward government incentives ($P < 0.05$). Additionally, there was a significant difference between the experimental and control groups in the variables of positive and negative fertility motivations and attitudes toward government incentives after the intervention ($P < 0.05$). No significant difference was observed in participants’ general knowledge about government incentive policies ($P > 0.05$).

Conclusion: The results suggest that educational interventions focusing on governmental fertility incentives can effectively improve women’s attitudes by increasing awareness, reshaping perceptions, and potentially enhancing their willingness to pursue childbearing.

Keywords: policy, motivation, fertility, young population, women, marriage

J Mazandaran Univ Med Sci 2025; 35 (247): 117-123 (Persian).

Corresponding Author: Mina Sadat Mirshoja - Faculty of Rehabilitation, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran. (E-mail: msj5831@yahoo.com)

تأثیر آموزش سیاست های انگیزشی دولت بر دانش، نگرش فرزندآوری و انگیزه باروری زنان متأهل دانشجو: یک مطالعه نیمه تجربی

الهام کرامتی^۱

یکتا رضازاده^۱

فاطمه احسانی^۲

مجید میرمحمد خانی^۳

محدثه پاک نظر^۴

مینا سادات میرشجاع^۲

چکیده

سابقه و هدف: به دنبال کاهش رشد جمعیت در سال های اخیر، دولت یک سری سیاست های انگیزشی برای فرزندآوری و باروری را تدوین کرد. این مطالعه با هدف بررسی تأثیر آموزش سیاست های انگیزشی دولت بر دانش، نگرش فرزندآوری و انگیزه باروری زنان متأهل دانشجو، انجام پذیرفت.

مواد و روش ها: پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی با طرح پیش آزمون-پس آزمون، همراه با گروه آزمایش و شاهد است. در این مطالعه ۶۰ نفر با میانگین سنی ۲۴/۷۶ و انحراف معیار ۳/۷۵ سال شرکت کردند. جامعه آماری پژوهش شامل زنان متأهل دانشجو در دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه علوم پزشکی سمنان بود. تمامی شرکت کنندگان پرسشنامه های آنلاین اطلاعات فردی، انگیزه باروری میلر و نگرش به مشوق های دولتی و دانش عمومی در مورد سیاست های انگیزشی دولت نسبت به فرزندآوری را یک جلسه قبل و بعد از اتمام جلسات کامل کردند. جلسات آموزشی در هشت جلسه گروهی، دو روز در هفته به مدت یک ماه به صورت آنلاین در بستر گوگل میت انجام شد. گروه کنترل بدون هیچ مداخله آموزشی باقی ماندند. برای مقایسه میانگین های دو گروه از آزمون آماری تی زوج و آزمون تی مستقل در نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ استفاده شد.

یافته ها: نتایج این مطالعه نشان داد که تفاوت معنی داری در گروه آزمایش قبل و بعد از مداخله در متغیرهای انگیزه های مثبت و منفی باروری میلر و نگرش به مشوق های دولتی وجود داشت ($P < 0/05$). همچنین بین دو گروه آزمایش و شاهد در متغیرهای انگیزه های باروری میلر و نگرش به مشوق های دولتی پس از مداخله تفاوت معنی داری وجود داشته است ($P < 0/05$). در حالی که در دانش عمومی افراد در مورد سیاست های انگیزشی دولت هیچ تفاوت معنی داری مشاهده نشد ($P < 0/05$).

استنتاج: سیاست های انگیزشی دولت می توانند با ایجاد تغییر در نگرش ها، افزایش سطح آگاهی و حمایت از خانواده ها، به صورت مستقیم و غیرمستقیم بر تمایل به فرزندآوری تأثیر گذار باشند.

واژه های کلیدی: سیاست، انگیزش، فرزندآوری، جوانی جمعیت، زنان، متأهل

Email: msj5831@yahoo.com

مؤلف مسئول: مینا سادات میرشجاع - سمنان: دانشکده توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

۲. مرکز تحقیقات توانبخشی عصبی-عضلانی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

۳. مرکز تحقیقات سلامت اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

۴. استادیار، گروه ریاضی، دانشگاه فرهنگیان، سمنان، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۹/۱۱ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۴۰۳/۹/۲۴ تاریخ تصویب: ۱۴۰۴/۴/۱۷

مقدمه

در سال‌های اخیر رشد جمعیت جهان به شدت کاهش یافته است به طوری که از میان ۱۹۵ کشور، ۱۸۳ کشور با کاهش نرخ باروری کم‌تر از حد جایگزین روبه‌رو شده‌اند (۱، ۲). رشد جمعیت ایران در سال‌های ۱۳۷۵ تا سال ۱۳۹۸ از حدود ۷ فرزند به ۱/۹ فرزند کاهش یافته است (۳). در این میان استان سمنان پایین‌ترین نرخ فرزندآوری در کشور را دارد. در سال ۱۴۰۲ تنها ۶۰۹۱۶ نوزاد در این استان متولد شدند. نرخ باروری کلی در این منطقه حدود ۱/۲ تا ۱/۳ فرزند به ازای هر زن برآورد شده است، که کم‌تر از سطح جایگزینی جمعیت ۲/۱ است (۴).

عوامل زیادی بر کاهش جمعیت ایران مخصوصاً استان سمنان اثر گذاشته‌است. استفاده از روش‌های پیشگیری از بارداری و تنظیم خانواده، اشتغال زنان، سن همسر، فردگرایی، کاهش نرخ ازدواج در جوانان ایرانی، مشکلات اقتصادی-اجتماعی، مهاجرت، مرگ و میر به دلیل پیری جمعیت برخی از این عوامل هستند (۱، ۵، ۶). منظری در بررسی میزان تمایل به فرزندآوری و عوامل مرتبط در ایران مهم‌ترین دلیل تمایل به فرزندآوری را علاقه فطری به کسب جایگاه والدینی و مهم‌ترین دلیل عدم تمایل را مشکلات اقتصادی در فرزند داشتن یا فرزندآوری بیش‌تر دانست (۶). به همین دلیل به نظر می‌رسد برنامه‌ریزی‌های دولتی و سیاسی نقش اساسی در مدیریت بحران و حل مسائل این چینی داشته باشد (۵). توسعه وضعیت اجتماعی اقتصادی و افزایش سطح رفاه ملی نقش به‌سزایی در رشد جمعیت دارند. به عقیده‌ی آیتکن تغییر در نگرش، حمایت‌های دولتی و سیاست‌های انگیزشی می‌تواند در فرزندآوری و رشد جمعیت مؤثر باشد (۲).

آموزش یکی از روش‌های تغییر نگرش، یادگیری و آگاهی محسوب می‌شود. آموزش می‌تواند از طریق تغییر اندیشه‌ها و انتقال اطلاعات نگرش خانواده‌ها را نسبت به فرزندآوری تغییر دهد (۳). از سال ۲۰۱۴، ایران سیاست‌های جمعیتی جدیدی را با تأکید بر فرزندآوری

و افزایش نرخ تولد در دستور کار قرار داد. این سیاست‌ها عمدتاً بر پایه مشوق‌های مالی بنا شده‌اند، اما اطلاع‌رسانی ناکافی باعث شده است که بسیاری از زوجین از سایر حمایت‌های دولتی مانند امکانات تفریحی و تسهیلات تحصیلی و شغلی برای زنان آگاه نباشند. این ناآگاهی می‌تواند موجب شود افراد علی‌رغم تمایل، به دلایل اجتماعی، اقتصادی و محیطی از فرزندآوری اجتناب کنند.

در راستای اجرای اصل ۱۲۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در پی تصویب قانون «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت»، مجموعه‌ای از شیوه‌نامه‌های انگیزشی مرتبط با افزایش فرزندآوری از آبان‌ماه ۱۴۰۰ به مدت هفت سال به صورت آزمایشی به اجرا درآمد. در همین چارچوب، پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی آموزش سیاست‌های انگیزشی دولت بر دانش، نگرش فرزندآوری و انگیزه باروری زنان متأهل دانشجو در دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه علوم پزشکی سمنان در سال ۱۴۰۳ طراحی شد.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون، با گروه آزمایش و کنترل است که به بررسی اثربخشی آموزش سیاست‌های انگیزشی دولت بر دانش، نگرش فرزندآوری و انگیزه باروری زنان متأهل دانشجو در دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه علوم پزشکی سمنان می‌پردازد. در این مطالعه، حجم نمونه با استفاده از فرمول $n = \frac{2(Z_{1-\alpha/2} + Z_{1-\beta})^2}{d^2}$ و با در نظر گرفتن سطح اطمینان ۹۵ درصد، توان آزمون ۸۰ درصد و اندازه اثر متوسط ۰/۵۱ به تعداد ۶۰ نفر $(n = 60)$ $(0/51)^2 / (2(1/96 + 0/84))^2$ تعیین شد (۷).

جامعه آماری این پژوهش شامل زنان متأهل دانشجو در دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه علوم پزشکی سمنان بود. نمونه‌گیری به شیوه‌ای در دسترس انجام شد و نمونه‌ها به شکل تصادفی در دو گروه آزمایش و شاهد

قرار گرفتند. بدین منظور، ابتدا به هر یک از شرکت کنندگان واجد شرایط، کد بین ۱ تا ۶۰ اختصاص داده شد. سپس با استفاده از نرم افزار تولید اعداد تصادفی، فهرستی از اعداد بدون تکرار استخراج شد و افراد به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و شاهد به تعداد مساوی تخصیص یافتند. هم چنین از هر یک از دو دانشگاه، ۱۵ نفر در گروه آزمایش و ۱۵ نفر در گروه کنترل انتخاب شدند؛ در مجموع، از هر دانشگاه ۳۰ نفر به صورت مساوی در گروه ها قرار گرفتند تا تنوع و تعادل بین دانشگاه ها حفظ شود.

معیارهای ورود به مطالعه شامل جنسیت زن، متأهل، سن ۱۸ تا ۴۲ سال، سلامت جنسی، جسمی و روانی براساس گواهی سلامت کلی دانشجویان از معاونت فرهنگی و دانشجویی هر دانشگاه، نازا نبودن براساس گواهی پزشک زنان و زایمان، امضای فرم رضایت آگاهانه، نمره ای کم تر از ۲۵ در پرسشنامه دانش عمومی در مورد سیاست های انگیزشی دولت، و معیارهای خروج از مطالعه شامل عدم شرکت در جلسات ارزیابی، غیبت بیش از دو جلسه در طول آموزش سیاست های تشویقی، عدم تمایل یا عدم داشتن امکانات و تجهیزات کافی برای وصل شدن به جلسات آنلاین و انصراف کلی از همکاری در طرح پژوهشی بود (۸-۱۱).

مطالعه پس از اخذ مجوز کمیته اخلاق از دانشگاه علوم پزشکی سمنان به شماره IR.SEMUMS.REC.1402.236 و دریافت رضایت نامه آگاهانه کتبی آغاز شد. با در نظر گرفتن معیارهای ورود به مطالعه، شرکت کنندگان در پژوهش پرسشنامه های اطلاعات فردی، پرسش نامه انگیزه باروری میلر، پرسش نامه نگرش به مشوق های دولتی دانش عمومی در مورد سیاست های انگیزشی دولت نسبت به فرزندآوری را به صورت آنلاین را یک جلسه قبل و یک جلسه بعد از اتمام آموزش ها پر کردند. سپس شرکت کنندگان با قرار گرفتن در گروه های آزمایش و گروه کنترل وارد مرحله مطالعه شدند. مداخلات آموزش سیاست های انگیزشی

دولت برای گروه آزمایش در هشت جلسه دو روز در هفته به مدت یک ماه در ۴۵ الی ۶۰ دقیقه به صورت آنلاین در بستر گوگل میت انجام شد (۱۲). این جلسات شامل آموزش مستقیم و بحث گروهی پیرامون سیاست های انگیزشی دولتی در زمینه دورکاری، مرخصی، تسهیلات تحصیلی، خدمات سلامت و رفاه ویژه زنان شاغل و دانشجو بود که با تبادل نظر در هر موضوع همراه شد. به منظور بهره برداری مؤثر از نرم افزار گوگل میت، ابتدا فایل های آموزشی مرتبط برای اعضای گروه آزمایش ارسال شد. پس از آن، یکی از آزمونگران با ارزیابی انفرادی، اطمینان حاصل کرد که هر شرکت کننده توانایی لازم برای استفاده از این بستر آنلاین را دارد. سپس جلسات آموزشی آنلاین به صورت گروهی آغاز شد. لازم به ذکر است گروه کنترل بدون هیچ مداخله ای پس از یک ماه مورد سنجش قرار گرفت.

پرسشنامه انگیزه باروری میلر شامل ۴۹ گویه در دو بخش انگیزه های مثبت به معنای تمایل به داشتن فرزند و انگیزه های منفی باروری به معنای نخواستن فرزند است که در یک طیف ۴ درجه ای لیکرتی نمره دهی می شود (۱۰، ۱۳). پایایی این پرسشنامه به روش آزمون-باز آزمون برای انگیزه مثبت و منفی به ترتیب ۰/۹۱ و ۰/۸۳ گزارش شد و در ایران نیز پایایی آلفا کرونباخ به ترتیب ۰/۹۱ و ۰/۹۴ محاسبه شده است (۱۳، ۱۴). پرسشنامه نگرش به مشوق های دولتی شامل ۱۵ گویه در قالب طیف چهار درجه ای لیکرت است که به سنجش نگرش افراد نسبت به بیمه رایگان، مرخصی زایمان، تسهیلات مسکن و وام های فرزندآوری و سایر حمایت ها می پردازد. پایایی این پرسشنامه در مطالعات گوناگون با آلفای کرونباخ ۰/۹۷ و ۰/۹۱ گزارش شده است (۱۰، ۱۱). پرسشنامه محقق ساخته دانش عمومی در مورد سیاست های انگیزشی دولت نسبت به فرزندآوری شامل ۱۰ گویه در قالب طیف پنج درجه ای لیکرت است که به سنجش دانش عمومی درباره حمایت های درمانی، مالی، شغلی، آموزشی و رفاهی مرتبط با خانواده و

فرزندآوری می‌پردازد. پایایی این پرسشنامه با آلفای کرونباخ $0/93$ و $0/91$ گزارش شده است (۱۰، ۱۱).

برای تحلیل داده‌های این مطالعه، از شاخص‌های آمار توصیفی استفاده شد. جهت بررسی نرمال بودن توزیع نمرات از آزمون شاپیرو-ویلک و برای ارزیابی مفروضه همگنی واریانس‌ها از آزمون لون بهره گرفته شد. هم‌چنین، جهت مقایسه میانگین‌های گروه‌های آزمایش و شاهد به صورت مجزا از یکدیگر در دو زمان مختلف یعنی پیش آزمون و پس آزمون از آزمون آماری تی زوجی و جهت مقایسه میانگین‌های دو گروه آزمایش و شاهد با یکدیگر از آزمون تی مستقل استفاده شد. داده‌ها در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ تحلیل شدند.

یافته‌ها و بحث

در این مطالعه ۶۰ نفر (۳۰ نفر در گروه آزمایش و ۳۰ نفر در گروه شاهد) با میانگین سنی $24/76$ و انحراف معیار $3/75$ سال شرکت کردند. میانگین سنی (سال) گروه آزمایش $24/93$ با انحراف معیار $3/84$ ، و میانگین سنی (سال) گروه شاهد $24/60$ با انحراف معیار $3/67$ بود. جدول شماره ۱، اطلاعات جمعیت شناختی شرکت کنندگان را هم به تفکیک هر دو گروه آزمایش و شاهد نشان می‌دهد.

جدول شماره ۱: اطلاعات جمعیت شناختی شرکت کنندگان به تفکیک گروه آزمایش و گروه کنترل

متغیر	گروه آزمایش	
	تعداد (صد)	گروه شاهد
مقطع در حال تحصیل	لیسانس	(۶۰)۱۸
	فوق لیسانس	(۷۰)۲۱
تعداد و جنسیت فرزندان	دکتری	(۱۳)۳۴
	دختر	(۱۶)۶۶
گرایش به داشتن فرزند	پسر	(۵۰)۱۰
	تفاوتی ندارد	(۱۶)۶۶
دفعات زایمان	دختر	(۳۰)۹
	پسر	(۳۳)۳۱
دفعات سقط جنین	ندارد	(۳۶)۶۱
	یک مرتبه	(۰)۰
	دو مرتبه	(۹۳)۳۲۸
	ندارد	(۶/۷)۲
	یک مرتبه	(۰)۰
	ندارد	(۰)۰

به منظور بررسی تأثیر مداخله بر متغیرهای پژوهش، آزمون تی زوج برای مقایسه‌ی نمرات پیش آزمون و پس آزمون درون هر گروه به کار گرفته شد. نتایج

آزمون تی زوج در گروه آزمایش نشان داد که جلسات آموزش گروهی به طور معنی داری موجب افزایش انگیزه‌های مثبت، کاهش انگیزه‌های منفی و بهبود نگرش نسبت به مشوق‌های دولتی شده، اما تغییری در سطح دانش این افراد نسبت به سیاست‌های جمعیتی ایجاد نشده است. جدول شماره ۲ تفاوت میانگین و سطح معنی داری متغیرها را قبل و بعد از انجام مداخله در هر دو گروه آزمایش و شاهد به تفکیک نشان می‌دهد.

جدول شماره ۲: تفاوت میانگین و سطح معنی داری متغیرها قبل و بعد از مداخله به تفکیک هر گروه براساس آزمون تی زوج

متغیر	گروه	تفاوت میانگین‌ها	انحراف معیار	آماره t	سطح معنی داری*
نگیزه های مثبت باروری	آزمایش	-۶/۵۶	۵/۱۹	-۶/۹۲	۰/۰۰۰
	شاهد	۰/۰۶۶	۴/۴	۰/۰۹۰	۰/۹۲۹
نگیزه های منفی باروری	آزمایش	۴/۳۶	۹/۰۱	۲/۶۵	۰/۰۱۳
	شاهد	-۳/۶۳	۷/۶۰	-۲/۶۱	۰/۰۱۴
نگرش به مشوق‌های دولتی	آزمایش	-۳/۳۰	۳/۹۴	-۴/۵۷	۰/۰۰۰
	شاهد	۱/۳۰	۳/۹۲	۱/۸۱	۰/۰۸۰
دانش عمومی در مورد سیاست‌های لگیزی دولتی	آزمایش	-۱/۳۰	۳/۷۴	-۱/۹۰	۰/۰۶۷
	شاهد	۰/۰۳۳	۳/۰۲	۰/۰۶۰	۰/۹۵۲

* سطح معنی داری در آزمون تی زوج

برای بررسی تفاوت میانگین نمرات پس از مداخله بین دو گروه آزمایش و شاهد، از آزمون تی مستقل استفاده شد. مداخله انجام شده به طور معنی داری موجب افزایش انگیزه‌های مثبت فرزندآوری، کاهش انگیزه‌های منفی و بهبود نگرش نسبت به مشوق‌های دولتی در گروه آزمایش شد. اما تغییری در سطح دانش عمومی درباره سیاست‌های جمعیتی مشاهده نشد.

براساس نظریه خود تعیین گری، مداخله با تقویت نیازهای روان‌شناختی (شایستگی، خودمختاری و ارتباط اجتماعی) موجب افزایش انگیزش درونی و نگرش مثبت نسبت به مشوق‌های دولتی شده است. هم‌چنین طبق نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده، با اصلاح باورها و ارتقا ادراک از کنترل رفتاری، تمایل به فرزندآوری افزایش یافت، اما به دلیل تمرکز مداخله بر ابعاد نگرشی، تغییری در دانش عمومی مشاهده نشده است. جدول شماره ۳ تفاوت میانگین و سطح معنی داری متغیرها در گروه آزمایش و شاهد بعد از مداخله نشان می‌دهد.

جدول شماره ۳: تفاوت میانگین و سطح معنی‌داری متغیرها در گروه آزمایش و شاهد بعد از مداخله براساس آزمون تی مستقل

متغیر	تفاوت میانگین‌ها	انحراف معیار	آماره t	سطح معنی‌داری*
انگیزه‌های مثبت باروری میسر	۵/۸۳	۱/۶۳	۳/۶۵۳	۰/۰۰۱
انگیزه‌های منفی باروری میسر	-۷/۳۳	۳/۰۲	-۲/۴۲	۰/۰۱۸
نگرش به مشوق‌های دولتی	۴/۱۰	۳/۶۸	۱/۱۱	۰/۰۴۱
دانش عمومی در مورد سیاست‌های انگیزشی دولت	۱/۱۶	۰/۱۸۳	۱/۳۴	۰/۰۸۳

*: سطح معنی‌داری در آزمون تی مستقل

نتایج این مطالعه نشان داد بیش از نیمی از شرکت کنندگان تمایل به فرزندآوری داشتند. تقویت انگیزه‌های درونی و احساس کفایت روانی در والدگری نیز از عوامل مؤثر بر این نگرش تلقی شد. به‌طور کلی، سیاست‌های انگیزشی دولت می‌تواند با ایجاد تغییر در نگرش‌ها، افزایش سطح آگاهی و حمایت از خانواده‌ها، هم به‌صورت مستقیم و هم غیرمستقیم بر تمایل به فرزندآوری تأثیرگذار باشند. برخلاف نتایج این مطالعه، پژوهش فرخ اسلاملو و همکاران در اسلام‌آباد غرب در سال ۱۳۹۲ نشان داد رفتار باروری زوج‌های ایرانی به‌دنبال ترجیحات باروری آن‌ها از جمله تعداد فرزندان و جنسیت ایده آل و دلخواه آن‌ها تغییر کرده است و به نظر می‌رسد تغییر سیاست‌های باروری کشور، تأثیر قابل توجهی در تغییر نگرش زوج‌ها ایجاد نخواهد کرد (۱۵). سایر پژوهش‌ها هم‌راستا با یافته‌های این مطالعه، تأثیر وضعیت اقتصادی را بر تصمیم به فرزندآوری تأیید کرده‌اند. نتایج مطالعه‌ی علی دوستی و همکاران در سال

۲۰۲۵ نشان داد که بین جنسیت، پایگاه اقتصادی-اجتماعی، ارزشمند بودن مشوق‌ها، ناکافی بودن مشوق‌ها و عدم مداخله دولت در سیاست گذاری و تمایل به فرزندآوری رابطه معنی‌دار و مستقیم وجود دارد (۱۶). مکوندی و همکاران نیز در مطالعه‌ای در شهر بهمان در سال ۲۰۲۳ بیان کردند عوامل اقتصادی از مهم‌ترین دلایل کاهش فرزندآوری هستند و صرف تبلیغات برای افزایش آن کافی نیست. حمایت‌های اقتصادی و توجه به مسائل اجتماعی می‌تواند نقش مؤثری در بهبود این روند ایفا کند (۱۷).

از نقاط قوت این مطالعه می‌توان به جدید بودن موضوع، قابلیت به کارگیری نتایج در سیاست گذاری، و در نظر گرفتن ویژگی‌های فرهنگی-اجتماعی متنوع در نمونه‌ها اشاره کرد. محدودیت مطالعه حذف دیدگاه مردان بوده است، بنابراین پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی، نگرش مردان به فرزندآوری، تفاوت دیدگاه‌ها در میان مشاغل و جوامع شهری و روستایی به‌منظور تبیین سیاست‌های مؤثر در حوزه جوانی جمعیت بررسی شود.

سپاسگزاری

بدین وسیله نویسنده مسئول و سایر همکاران، از کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان سمنان و تمام شرکت کنندگان محترم کمال قدردانی و تشکر را دارد.

References

- Kearney MS, Levine PB. The Causes and Consequences of Declining US Fertility. Aspen Institute; 2022.
- Aitken RJ. The changing tide of human fertility. Oxford Univ Press; 2022. p. 629-38. PMID: 35079808.
- Moradi A SM. Sociological study of people's attitude towards having children in Hamadan province. Popul. 2019; 25(104): 59-90.
- Iranian Students News Agency (ISNA). Semnan holds the record for the lowest fertility and marriage rates in the past year [Internet]. Tehran: ISNA; 2023.
- Sadeghi R, Abassi Shavazi MJ, Mahmoodiani S. Youth Bulge in Iran: Research Gaps and Policy Implications. J Popul Assoc Iran. 2015; 10(19): 9-43.

6. Montazeri A. Fertility desire among Iranians living in IRAN: a nationwide study. *Iranian Acad Center Educ Cult Res*. 2016; 1-189.
7. Cohen J. *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. Routledge; 2013.
8. Rashvand Sorkhkouleh M, Vojdani F. The relationship between the fear of divorce and the attitude towards having children. *Cult Islam Univ*. 2024; 14(52): 31-28.
9. Collins S, Hayes K, Arulkumaran S, et al. *Oxford handbook of obstetrics and gynaecology*. Oxford Univ Press; 2023.
10. Zare Z, Saffari E, Tabar RK. Fertility motivations and their relation with attitude towards Government incentives for childbearing. *J Mazandaran Univ Med Sci*. 2018; 28(162): 104-14.
11. Khadivzadeh T, Arghavani E, Shakeri MT. Attitude toward Governmental Incentives on Childbearing. *J Mazandaran Univ Med Sci*. 2015; 24(120): 1-13.
12. Corey G. *Theory & practice of group counseling*. Cengage; 2023.
13. Ghazanfarpour M, Arghavani E, Khadivzadeh T, et al. Childbearing motivation in Iranian engaged couples. *Int J Pediatr*. 2018; 6(4): 7563-8.
14. Miller WB. Childbearing motivation and its measurement. *J Biosoc Sci*. 1995; 27(4): 473-87. PMID: 7593054.
15. Rahnama A, Roozbeh N, Salimi Asl A, et al. Factors Related to Childbearing in Iran. *J Prev Med*. 2022; 9(1): 6-17.
16. Farrokh-Eslamlou H, Vahabzadeh Z, Moeini R, et al. Pre-marriage couples fertility attitude. *Nurs Midwifery J*. 2014; 11(10): 0-.
17. Ali Dosti H, Saffarian M, Kazemipour S. Childbearing Incentive Policies. *Q J Soc Sci Ferdowsi Univ Mashhad*. 2025; 1(21).
18. Makvandi Z, Alidosti M, Shafaian M, et al. FACTORS AFFECTING CHILDBEARING. *Nurs Midwifery J*. 2023; 21(5): 385-93.
19. Bernardi L, Klärner A, Von der Lippe H. Job Insecurity and the Timing of Parenthood: A Comparison between Eastern and Western Germany: Perceptions de l'instabilité de l'emploi et projet d'enfant: Une comparaison entre Allemagne de l'est et Allemagne de l'ouest. *Eur J Popul*. 2008; 24: 287-313. PMID: 19816543.
20. Seraj Shirvan F, Latifnejad Ruodsari R, Tehrani H, Ebrahimipour H, Moradi M. Iranian single-child couples' perceptions. *Reprod Health*. 2024; 21(1): 148. PMID: 39420371.